



LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NITZAVIM • MAAMAR 5

ביאור ע"פ שוש אשיש

An Explanation of "I Will Greatly Rejoice"



DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok



LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/nitzavim/5/

1 ביאור ע"פ שוש אשיש

An explanation of the verse "I will greatly rejoice."

2 ולתוספת ביאור להבין ענין השופר צריך להקדים תחלה ענין ממלא וסובב כי לכאורה אינו מובן

מאחר שפי' סובב אין פירושו שסובב ומקיף מלמעלה אלא שהוא

As a further explanation, in order to understand the matter of the shofar, we must first preface the matter of the light that fills [all worlds] (memalei) and [the light that] encompasses [them] (sovev). For seemingly it is not understood: since the meaning of sovev is not that it encircles and surrounds from above, but that it is

נמצא למטה כמו למעלה רק שההפרש הוא בבחי' העלם ובבחי' גילוי וכמ"ש במ"א א"כ איך יתקרב אל

השכל מה שנודע שיש רבוא רבבות בחי' ובחי' ומדרגות וצמצומים רבים ושונים עד שבא מבחי' סובב

present below just as above, only the difference is [one] of concealment and of revelation, as is explained elsewhere — if so, how can reason grasp what is known: that there are myriads of myriads of levels upon levels, grades, and many and diverse contractions (tzimtzumim), until [the light] comes from the level of sovev,

שהוא בבחי' ההעלם לבחי' ממלא שהוא בחי' גילוי מאחר שהכל במקום' [במקומו] ואין ביניהם ריחוק

מקום וכלום חסר

which is in a state of concealment, to the level of memalei, which is the level of revelation? For everything is in its place, there is no distance of place between them, and nothing is lacking

רק יציאה מההעלם אל הגילוי ואיך שייך לומר כ"כ [כל כך] רבוא רבבות מדרגות וצמצומים רבים

ושונים עד אין קץ ותכלית כנודע.

but the emergence from concealment into revelation. So how is it possible to speak of so many myriads of myriads of grades, and many and diverse contractions, without end or limit, as is known?

אך הענין יובן עדי"מ מבושרי אחזה שנראה בחוש באדם הגשמי שיש לו שכל וחכמה להשכיל כל דבר

אשר יעשה

But the matter will be understood by way of analogy — "from my flesh I behold" — for we see palpably in physical man that he has intellect and wisdom to comprehend everything that he does;

ולפי מה שהסכימה חכמתו כך נוטה רצונו לעשות הדבר ההוא שחייבה חכמתו שכמו שחייבה חכמתו לדבר ההוא כך יש לו רצון ותשוקה לאותו דבר שהחכמה מנהגת את

and according to what his wisdom has agreed upon, so does his will incline to do that thing which his wisdom has required. For just as his wisdom has required that thing, so does he have a will and desire for that thing, since wisdom guides

הרצון כנודע וע"פ הרצון מחשב ומהרהר איך לגמור מה שעלה ברצונו שפעולת הדבר אינה נגמרת אלא ע"י הרהור אותיות מחשבתו שאותיות הללו הן למטה ממדרגת הרצון כנודע.

the will, as is known. And according to the will, he thinks and ponders how to accomplish what has arisen in his will; for the action is completed only through pondering the letters of his thought, and these letters are below the level of the will, as is known.

3 והנה מקום משכן השכל הוא במוח וכן משכן הרצון הוא ג"כ במוח וגם הרהור אותיות המחשבה הוא מהרהר ומחשב במוח הרי שבמוח א' יש בו

Now, the place where the intellect dwells is the brain; likewise, the dwelling of the will is also in the brain; and the pondering of the letters of thought, too — he ponders and thinks in the brain. Thus in the one brain there are

ג' מיני התלבשות שמתחלה מתלבש בחכמה והחכמה מתלבשת ברצון והרצון מתלבש באותיות המחשבה והכל במקום א' הוא המוח הרי שמצינו כמה בחינות והשתלשלות מעילה לעילה במקום א'.

three kinds of enclothement: first [the soul's power] clothes itself in wisdom, wisdom clothes itself in the will, and the will clothes itself in the letters of thought — and all in one place, the brain. Thus we find several levels and a chain of descent (hishtalshelus), from cause to cause, in one place.

4 והטעם הוא לפי שהתלבושת דבר רוחני אינו דומה לדבר גשמי כי הדבר הגשמי הוא תופס מקום והעליון שמתלבש בתחתון נעשה התחתון למטה ממנו בריחוק מקום משא"כ הרוחני אינו תופס מקום מצד עצמו

The reason is that the enclothement of a spiritual thing is not like [that of] a physical thing. For a physical thing occupies space, and when the higher clothes itself in the lower, the lower comes to be below it at a distance of place; whereas the spiritual does not occupy space in and of itself,

רק שנתפס ונקלט בגדר ובחינת מקום שהמקום ההוא אינו אלא כלי ומשכן להשראת הרוחני בו ולכן יכול להיות השראת כמה מיני כחות והתלבשות במקום א'.

only it is grasped and absorbed within the bounds and the aspect of place, where that place is only a vessel and a dwelling for the resting of the spiritual within it. Therefore there can be the resting of several kinds of powers, and enclothement, in one place.

5 ומזה יובן למעלה למשכיל איך כמה מיני צמצומים והשתלשלות והתלבשות המדרגות רבות במאד באור א"ס ב"ה במקום א' ממש ובאמת הוא ית' מקומו של עולם ואין העולם מקומו.

From this the one who understands will grasp, regarding Above, how several kinds of contractions (tzimtzumim), chains of descent and enclothelements of very many grades [exist] in the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in truly one place. And in truth, He, may He be blessed, is the place of the world, and the world is not His place.

ועוד יובן יותר ע"פ משל אחר מכל השכל המתלבש במעשה כגון מעשה הכתב שהיד כותבת מה שעלה בשכלו

It will be understood still further through another analogy, from the power of the intellect that clothes itself in action: for example, the act of writing, where the hand writes what arose in his mind;

והרי מלובש שם כח השכל וגם אותיות המחשבה שהרי עכ"פ [על כל פנים] צריך להרהר באותיות המחשבה לכתוב אותיות הכתב.

and thus the power of the intellect is clothed there, and also the letters of thought, for at any rate one must ponder the letters of thought in order to write the letters of the script.

6 וגם יש לו איזה תשוקה בשעה שכותב וגם כח העשיה הוא כח היד הכותבת. נמצא שיש כאן ארבעה מיני התלבשות וצמצומים שכל ומחשבה ומדות ומעשה

He also has some desire while he writes; and there is also the power of action, which is the power of the hand that writes. It follows that there are four kinds of enclothement and contraction here: intellect, thought, emotive attributes (middos) and action.

ודי בחינות צמצומים והתלבשות אלו יש ג"כ בדבור האדם שמדבר מה שחייבה חכמתו ומחשב האותיות אשר מדבר בהם ויש לו רצון ותשוקה לדבר ההוא אשר ידבר.

And these four levels of contraction and enclothement are also [present] in a person's speech: he speaks what his wisdom has required, he thinks out the letters with which he speaks, and he has a will and desire for the thing that he will speak.

7 והנה די צמצומים אלו הן מה שנרגשים לפי שכלנו שאין אנו מרגישים רק די מיני צמצומים כנגד די אותיות שם הוי' דהיינו הצמצומים שהן בבחי' ההשתלשלות מחכמה ולמטה

Now, these four contractions are what is perceptible according to our intellect, for we perceive only four kinds of contraction, corresponding to the four letters of the Name Havayah, that is, the contractions that are within the chain of descent (hishtalshelus), from Chochmah (wisdom) downward.

אבל באמת יש רבוא רבבות מדרגות וצמצומים למעלה מן ההשתלשלות עד שיהי' [שיהיה] יכול להיות התהוות בחי' הוי'

But in truth there are myriads of myriads of grades and contractions above the chain of descent, until there can be the coming-into-being of the level of Havayah.

כי להיות התהוות והתלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה הוא יותר צמצום ממה שנתצמצמה החכמה להתלבש במדות והמדות במחשבה כו' כנודע.

For the coming-into-being and the enclothement of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in Chochmah is a greater contraction than Chochmah's contracting itself to be clothed in the emotive attributes (middos), and the emotive attributes in thought, etc., as is known.

8 וגם מצינו התלבשות משני הפכים בנושא א' כגון אהבה וכעס ששניהם בלב וגם לפעמים הם ברגע א' כגון

We also find the enclothement of two opposites in one subject: for example, love and anger, both of which are in the heart, and at times they are even in one moment — for example,

אב המכה את בנו בכעס מחמת אהבתו אותו ורוצה בתקנתו והאהבה והכעס שבלב הם מלובשים גם שניהם ביד האב המכה את בנו.

a father who strikes his son in anger because of his love for him, since he wants his betterment; and the love and the anger in the heart are both clothed in the hand of the father who strikes his son.

הכלל העולה שמצינו בחוש כמה מיני התלבשות במקום א' ואף התכללות שני הפכים בנושא אחד והתבלשותן במקום אחד כנ"ל:

The general conclusion is that we find, palpably, several kinds of enclothing in one place, and even the inclusion of two opposites in one subject and their enclothing in one place, as mentioned above.

9 ב ומכל זה יובן ג"כ באור א"ס ב"ה כי הנה הצמצום ומקום פנוי וחלל הוא באור א"ס ב"ה דהיינו באור ושפע הנשפע ממנו להיות בחי גילוי.

2. From all this, [the matter] will also be understood with regard to the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He. For the tzimtzum (contraction), and the vacated place and void, are in the Infinite Light, blessed be He — that is, in the light and the flow that flows forth from Him to be [in] a state of revelation —

ולא בא"ס ב"ה עצמו ח"ו [חס ושלום] כנודע והיינו שנתצמצם הזיו וההשפעה שלא להיות גילוי אלא דרך קו וחוט ומה שאינו בא לידי גילוי נקי סובב שהגם שהוא

and not, G-d forbid, in the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself, as is known. That is, the radiance and the flow were contracted so as not to be revealed except by way of a line (kav) and a thread; and what does not come to revelation is called sovev, for although it is

נמצא למטה הוא בבחי העלם ולא בבחי גילוי [ועד"ז אמרו בת"ז [בתיקוני זוהר] וכד אנת תסתלק מינייהו כו'

present below, it is in a state of concealment and not in a state of revelation. [And along these lines it is said in the Tikkunei Zohar, "And when You withdraw from them," etc.;

דאין הפי' כפשוטו כהסתלקות הדבר ממקום זה למקום עליון מאחר שהוא ית' אינו בגדר מקום אלא הפי' שנעשה האור בבחי העלם מהם ואינו מתגלה בהכלים דע"ס [דעשר ספירות].

for the meaning is not literal, like the withdrawal of a thing from this place to a higher place, since He, may He be blessed, is not within the bounds of place; rather, the meaning is that the light becomes concealed from them and is not revealed in the vessels of the Ten Sefiros.

10 וכמו ע"ס [עשר ספירות] דאציילות מאיר אור א"ס בגילוי רב עד דאיהו וגרמוהי חד משא"כ בע"ס [בעשר ספירות] דבריאה אין הגילוי עד"ז.

As in the Ten Sefiros of the World of Atzilus (Emanation), the Infinite Light shines in great revelation, to the point that "He and His vessels are one" (ihu vegarmohi chad); whereas in the Ten Sefiros of the World of Beriah (Creation), the revelation is not like this.

וזהו ענין הסילוק וההעלם. וכ"ז [וכל זה] אינו בגדר מקום. ונמצא ענין הסתלקות והתפשטות זו אינו כפשוטו לומר שנסתלק ואינו

And this is the meaning of the withdrawal and the concealment. And all this is not within the bounds of place. It follows that this withdrawal and spreading forth is not [to be taken] literally, to say that it withdrew and is no

נמצא עוד במקום זה דלא שייך כלל לומר כן באור א"ס ב"ה אלא הוא רק ענין העלם וגילוי. longer present in this place, for it is not at all applicable to say so of the Infinite Light, blessed be He; rather, it is only a matter of concealment and revelation.

11 וקצת משל לזה הוא כמו ענין גילוי כח הראיה בעין והנה כשסותם העין ואין מתגלה כח הראיה לראות אין הענין שנסתלק כח הראיה מהעין כי באמת ישנו נמצא בהעין רק שאין מתגלה כחו.

Something of an analogy for this is the revelation of the power of sight in the eye. When one closes the eye, and the power of sight is not revealed so as to see, it is not that the power of sight has withdrawn from the eye; for in truth it is present in the eye, only its power is not revealed.

12 ועד"ז הוא ענין העלם וגילוי שמתגלה האור בהכלים והעולמות או שאינו מתגלה בהן והעלם זה הוא לגבי הכלים והעולמות

In the same way is the matter of concealment and revelation: the light is revealed in the vessels and the worlds, or it is not revealed in them. And this concealment is relative to the vessels and the worlds,

משא"כ לגבי האור עצמו אין שום שינוי וכ"ש [וכל שכן] במהותו ועצמותו ית' שלמעלה מעלה מבחי' האור והגילוי ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בענין ישת חשך סתרו.

whereas relative to the light itself there is no change at all — and all the more so in His being and essence, may He be blessed, which is far, far above the level of light and revelation. And see what is written in the discourse beginning "I am black, yet comely," on the matter of "He made darkness His hiding place."

[ועיין בזהר פרשה אחרי דף ע"ג ע"א בענין קוב"ה [קודשא בריך הוא] סתים וגליא כו' ועמ"ש מזה בד"ה כי קרוב אליך הדבר].

[And see in the Zohar, Parshas Acharei, folio 73a, on the matter that the Holy One, blessed be He, is hidden and revealed, etc.; and see what is written on this in the discourse beginning "For the thing is near to you."]

13 ולהסביר הענין איך הוא נמצא למטה מאחר שאינו מתגלה. הענין הוא כי הנה נודע שנשמת משה רבינו עליו השלום היתה מבחינת אצילות וכן נשמת אברהם והיינו שבמשה רב"ה [רבינו עליו השלום] ובאברהם היה מאיר בהם אצילות בבחינת גילוי למטה.

And to explain the matter — how it is present below, given that it is not revealed: the matter is this. It is known that the soul of Moshe our teacher, peace be upon him, was of the level of the World of Atzilus (Emanation), and so was the soul of Avraham. That is, in Moshe our teacher, peace be upon him, and in Avraham, Atzilus shone in a revealed way below.

הרי שנמצא גם למטה בחי' אצילות. וכמ"ש בגלגולים פ"כ ג"כ שיש בחינת אצילות גם בעשיה.

Thus the level of Atzilus is present below as well. And as is also written in [Sefer Ha]Gilgulim, chapter 20, that there is the level of Atzilus even in [the World of] Asiyah (Action).

14 והנה מצד אור האצילות עצמו אין מניעה שאילו היה משה ואברהם גם היום פה עמנו היה אור האצילות מתגלה בהם רק שבדור הזה אין גילוי אור האצילות למטה.

Now, from the side of the light of Atzilus itself there is no hindrance; for if Moshe and Avraham were here with us today as well, the light of Atzilus would be revealed in them. It is only that in this generation there is no revelation of the light of Atzilus below.

אבל מ"מ מוכרח להיות שבמציאות יש אור אצילות למטה ג"כ אלא שאינו מתגלה בדורנו זה.

Nevertheless, it must necessarily be that the light of Atzilus actually exists below too, only it is not revealed in this generation of ours.

15 וכן שלמה דכתיב ביה ויחכם מכל האדם וידבר שלשת אלפים משל והרי נגלה אליו חכמה גדולה כ"כ [כל כך]

So too Shlomo, of whom it is written, "And he was wiser than all men," "and he spoke three thousand parables"; thus such great wisdom was revealed to him,

הגם שגם הוא היה בעוה"ז בבחי' עשיה הרי שמציאות החכמה היא גם למטה בעוה"ז ולכן היתה נגלית לשלמה אלא שנעלמה מעין כל חי זולתו.

even though he too was in this world, in the level of Asiyah. Thus the existence of wisdom is also below, in this world, and therefore it was revealed to Shlomo; only it was hidden from the eyes of every living being but him.

וכן עד"ז יש מציאות נבואה גם בעוה"ז רק שבנביאים היתה בבחי' גילוי שהנבואה הייתה מתגלה בהם לפי שהיה בהם כח לקבל ועכשיו המניעה מצד המקבלים

And likewise, along these lines, prophecy exists in this world as well; only in the prophets it was in a revealed state — prophecy was revealed in them, because they had the power to receive. And now the hindrance is on the side of the recipients;

אבל מצד האור והשפע אין מונע שבמציאות יש האור והשפע גם היום רק שאינו נגלה ונראה אלא לפי ערך כח המקבלים:

but on the side of the light and the flow there is no hindrance, for the light and the flow actually exist today as well, only it is not revealed and seen except according to the measure of the recipients' power.

16 והנה מכל זה יובן למעלה בחי' סובב. כי פי' סובב הוא מה שאינו בא לידי גילוי כנ"ל. וחכמת שלמה לגבי ערכנו נקרא בחי' סובב.

From all this, the level of sovev will be understood Above. For the meaning of sovev is that which does not come to revelation, as mentioned above. And the wisdom of Shlomo, relative to our measure, is called the level of sovev.

וכן בחי' מדבר לגבי בחי' בע"ח [בעץ חיים] נקרא סובב שאין בחינת מדבר מתגלה בבחי' בע"ח [בעץ חיים] שנתצמצמה ההארה עד שאין בו אלא בחי' בע"ח [בעץ חיים] ולא מדבר והיינו לפי שבחי' מדבר ישנה במציאות גם בעוה"ז

So too the level of the speaking [being] (medaber), relative to the level of the animal, is called sovev: for the level of the speaking is not revealed in the level of the animal, since the illumination was contracted until there is in it only the level of the animal and not the speaking. That is because the level of the speaking actually exists in this world as well,

אלא מפני שבכע"ח [שבכעץ חיים] נתצמצם ואינו נראה ונגלה הרי בחי' זו לגבי דידהו בחי' סובב שאינו מתגלה ובכחי' צומח נתצמצמה ההארה יותר עד שאין בה אפי' [אפילו] בחי' כע"ח [כעץ חיים] וכדומם מתצמצמת ההארה יותר.

but because in the animal it was contracted and is not seen and revealed, this level, relative to them, is the level of sovev, which is not revealed. And in the level of the vegetative, the illumination was contracted further, until there is not even the level of the animal in it; and in the inanimate, the illumination is contracted further still.

17 וכל אלו הדי' צמצומים שבדצח"מ [שבדומם צומח חי מדבר] היינו שירדה ונתמעטה ההארה מדרגה אחר מדרגה והכל בבחי' ההארה והגילוי שנתגלה באדם בבחי' מדבר ירד ונתמעט בכע"ח [ככעץ חיים] והגילוי שנתגלה בכע"ח [ככעץ חיים] ירד ונתמעט בצומח.

And all these four contractions in the inanimate, vegetative, animal and speaking mean that the illumination descended and diminished, level after level — and all in terms of illumination and revelation: what was revealed in man, in the level of speaking, descended and diminished in the animal, and what was revealed in the animal descended and diminished in the vegetative.

שהרי הכע"ח [הכעלי חיים] מרגישים כאב בחתיכת אבר מהם מפני שיש בהם גילוי החיות משא"כ הצומח וכן גילוי המתגלה בצומח ירד ונתמעט בדומם.

For animals feel pain when a limb is cut from them, because they have the revelation of the life-force (chayus), which is not so with the vegetative. And likewise the revelation that is revealed in the vegetative descended and diminished in the inanimate.

18 ולפי שאין הצמצום אלא בבחי' מיעוט הגילוי ולא שאינה במציאות כלל כי הרי באדם מתגלה בחי' מדבר אע"פ [אף על פי] שהוא במקום א' עם הדצ"ח [הדומם צומח חי] לכך נק' בחי' מדבר לגבי כע"ח [כעץ חיים] בחי' סובב

And because the contraction is only a lessening of revelation, and not that it does not exist at all — for in man the level of speaking is revealed, even though he is in one place with the inanimate, the vegetative and the animal — therefore the level of speaking, relative to the animal, is called the level of sovev;

וכן חכמת שלמה לגבי ערכנו וכן מדרגת הנבואה שאלו היה מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] וכל הנביאים
פה עמנו היום היתה הנבואה מתגלה בהם

and so too the wisdom of Shlomo relative to our measure; and so too the level of prophecy: for if Moshe our teacher, peace be upon him, and all the prophets were here with us today, prophecy would be revealed in them.

נמצא שאינו חסר רק הגילוי אבל מצד אור הנבואה בעצמו אין מונע לכך נקרא בחינת סובב כו'.

It follows that nothing is lacking but the revelation, while from the side of the light of prophecy itself there is no hindrance; therefore it is called the level of sovev, etc.

ומזה יובן שכל מיני הצמצומים והשתלשלות היו באור וגילוי לבד ולכך כולם הם במקום אי ג"כ וכנ"ל:

From this it will be understood that all the kinds of contraction and of the chain of descent (hishtalshelus) were in the light and the revelation alone; and therefore they are all in one place as well, as mentioned above.

19 ג ומעתה צריך להבין ענין השופר ומתחלה יבואר ענין המצות של כל השנה והוא כי

3. Now we need to understand the matter of the shofar. First the matter of the mitzvos of the whole year will be explained. It is this:

הנה במצות מלובש עונג העליון ב"ה אשר עד אין קץ כנודע שיש עונג למעלה מעונג כי אין לך עשב כו'
וגבוה מעל גבוה כו'

in the mitzvos is clothed the supernal delight, blessed be He, which is without end; as is known, there is delight above delight, for "there is no blade of grass," etc., and "one higher than the high," etc.

ומעדן התחתון נעשה גן לעדן העליון דבריא ועדן דבריא שהיא חכמה דמלי דאצילות שהיא בחי' עדן
לבחינת הגן דבריא היא בחי' גן לעדן דאצילות שהיא חכמה דאצילות עצמה

And of the lower Eden a garden is made for the higher Eden, of the World of Beriah (Creation); and the Eden of Beriah, which is the Chochmah (wisdom) of the Malchus (sovereignty) of the World of Atzilus (Emanation) — which is the level of Eden for the level of the Garden of Beriah — is the level of a garden for the Eden of Atzilus, which is the Chochmah of Atzilus itself.

(וכמ"ש בזהר פ' ויקהל דר"י [דרבינו יצחק] ע"ב ופ' חקת דקפ"ב סע"ב [סוף עמוד ב] וע' באדר"ז [באדרא זוטא] דרצ"ו ריש ע"א)

(As is written in the Zohar, Parshas Vayakhel, folio 210b, and Parshas Chukas, at the end of folio 182b; and see in the Idra Zuta, at the beginning of folio 296a.)

ועונג העליון הוא למעלה מעלה מבחי" חכמה דאצילות שהיא בחינת כתר ושם תר"ך עמודי אור כמו עמוד המחבר עליון עם התחתון

And the supernal delight is far, far above the level of the Chochmah of Atzilus; it is the level of Keser (the Crown). And there are the 620 pillars of light, like a pillar that joins the upper with the lower,

כמו שני עמודי התוך אשר הבית נשען עליו דגבי שמשון כך נמשך תר"ך עמודי אור מכתר עליון להתלבש במצות ששרשם ועיקרם הוא במלי מצות המלך

like the two middle pillars on which the house rested, in [the account of] Shimshon. So are the 620 pillars of light drawn from the supernal Keser to clothe themselves in the mitzvos, whose root and essence are in Malchus — “the commands of the King.”

והיינו מפני ששרש ומקור המצות הוא בבחי' הכתר שהוא רצון העליון ושם מלובש עונג העליון נח"ר [נחת רוח] לפני שאמרתי ונעשה רצוני ועונג זה הוא מלובש ג"כ בסוף המעשה כשנעשה רצוני

That is because the root and source of the mitzvos is in the level of Keser, which is the supernal will, and there the supernal delight is clothed: “It is gratification before Me that I spoke and My will was done.” And this delight is also clothed at the end of the deed, when “My will was done,”

דהיינו במצות המלך כי עיקר המצות הוא במלי ולכן אמרו בגמרא מצות צריכות כוונה לצאת י"ח [ידי חובתו] ואפ"י [ואפילו] בק"ש [בקריאת שמע] איתא בפע"ח [בפרי עץ חיים] שקודם ק"ש [קריאת שמע] יכוין לצאת י"ח [ידי חובתו]

that is, in the commands of the King, for the essence of the mitzvos is in Malchus. Therefore they said in the Gemara, “Mitzvos require intention” to fulfill one’s obligation; and even with regard to the Shema, it is stated in the Pri Etz Chaim that before the Shema one should intend to fulfill one’s obligation.

שעם היות שענין הק"ש [הקריאת שמע] אחד ואהבת הם דברי אמת מצד עצמן מ"מ לא די כמה שקורא בהם מצד שרוצה לדבר דברי אמת אלא שצריך לדבר בם כדי לקיים מצות המלך שצונו בכך וכדי לעשות רצונו

For although the content of the Shema — “One” and “You shall love” — is words of truth in their own right, nevertheless it is not enough that one reads them because he wants to speak words of truth; rather, one must speak them in order to fulfill the command of the King, who commanded us to do so, and in order to do His will.

ובזה ממשיך רצון העליון ב"ה ועונג המלובש בו במלכות [ובאם לאו אינו ממשיך כלום כמ"ש מזה

And through this one draws down the supernal will, blessed be He, and the delight clothed in it, into Malchus. [And if not, one draws down nothing, as is written on this

בד"ה ועתה יגדל נא אדח] והן הם תר"ך עמודי אור תר"ג מצות דאורייתא ושבע מצות דרבנן כנודע המחברים רצון העליון ברוך הוא במל':

in the discourse beginning “And now, I pray, let the strength of my L-rd be great.”] And these are the very 620 pillars of light — the 613 mitzvos of the Torah and the seven mitzvos of the Rabbis, as is known — which join the supernal will, blessed be He, to Malchus.

20 והנה רצון העליון ב"ה שהוא בחי' כתר נקי גלגלתא דחפיא על מוחא שהוא למעלה מעלה מבחי' חכמה מוחא.

Now, the supernal will, blessed be He, which is the level of Keser (the Crown), is called “the Gulgalta (skull) that covers the Mocha (brain),” for it is far, far above the level of Chochmah (wisdom), [called] “brain.”

אך הנה עדיין צריך ביאור שהקושיא מפורסמת ומבואר בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב פ"ה שהרי אנו רואים בחוש באדם הגשמי שהגלגלת היא רק עצם החופף על הראש שחיותו מועט והמוח הוא משכן כללות החיות של האדם

But this still requires explanation, for the question is well known, and it is set out in Etz Chaim, Sha'ar 22, chapter 5: we see palpably in physical man that the skull is only a bone covering the head, whose life-force is slight, while the brain is the dwelling of a person's life-force as a whole;

ואם ניקב קרום של מוח טרפה שהחיות מסתלק בנקב בעלמא משא"כ בגלגלת אינו טרפה כ"א בנדרוצץ רוב העצם לפי שאין החיות תלוי בו כ"כ [כל כך] ולמה גדלה וגבהה מעלת הגלגלתא על המוחא.

and if the membrane of the brain is pierced, [the animal] is tereifah (fatally defective), for the life-force departs through a mere hole; whereas with the skull, it is not tereifah unless most of the bone is crushed, because the life-force does not depend on it so much. So why is the virtue of the Gulgalta greater and higher than [that of] the Mocha?

אך הענין הוא כי הן אמת כי מעלת המוח היא גדולה מאד שהמוח הוא עיקר החיות

But the matter is this: it is true that the virtue of the brain is very great, for the brain is the essence of the life-force,

והוא בבחי' פנימית משא"כ הגלגלת היא רק בחי' חיצוניות לבד אבל מ"מ היא כלי ומשכן להשראת ענג העליון ב"ה יותר מבחי' חכמה.

and it is in the aspect of the inner dimension (pnimiyus); whereas the skull is merely the aspect of the outer dimension (chitzoniyus). Nevertheless, it is a vessel and a dwelling for the resting of the supernal delight, blessed be He, more than the level of Chochmah.

21 והענין כי הנה ענג העליון אינו בא לידי התלבשות בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] רק נשאר בבחי' מקיף מלמעלה ושורה בבחי' חיצוני הכלים.

The matter is that the supernal delight does not come to be clothed in an inward way; it remains, rather, in the aspect of an encompassing [light] (makif) from above, and rests upon the outer dimension (chitzoniyus) of the vessels.

ולכן עצם הגלגלת שהוא בחי' חיצוני הכלי הוא יותר מוכן להיות כלי ומשכן להשראת המקיף שעליו.

Therefore the bone of the skull, which is the aspect of the outer dimension of the vessel, is more fit to be a vessel and a dwelling for the resting of the encompassing [light] that is above it.

[וע' בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב ספ"ו אור רוחני מקיף עליו וע' בזהר פ' אמור דצ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] גבי רישא וגולגלתא ובפ"י המק"מ [המקדש מלך] שם וכמ"ש מזה במ"א] וכמ"כ [וכמו כן] יוכן באדם ג"כ.

[And see Etz Chaim, Sha'ar 22, at the end of chapter 6: "a spiritual light encompasses it"; and see in the Zohar, Parshas Emor, at the end of folio 96b, concerning "the head and the skull" (reisha vegulgalta), and in the commentary of the Mikdash Melech there; and as is written on this elsewhere.] And so too it will be understood in man as well.

כי הנה לא כל הנשמה מלוכשת באדם רק הארה ממנה ומה שבא לידי התלכשות מלוכשת במוח בבחי' פנימית ועצם הנשמה שהוא בבחי' מקיף שורה ומקיף על הגלגלת.

For not the whole soul is clothed in a person, but only a radiance from it; and what comes to be clothed is clothed in the brain, in an inward way, while the essence of the soul, which is in the aspect of an encompassing [light], rests upon and encompasses the skull.

22 ומזה יובן ג"כ ברצון שהרצון אין בו גילוי התענוג בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] רק הוא בבחי' חיצוני

From this it will also be understood with regard to the will: in the will there is no revelation of the delight in an inward way; rather, it is in the aspect of the outer dimension,

אלא ששם שורה התענוג בבחי' השראה ומקיף בלבד נח"ר [נחת רוח] לפני שאמרתי כו' ועונג זה השורה ומקיף בבחי' רצון העליון ב"ה הוא הנמשך ע"י המצות:

only there the delight rests, as an indwelling and an encompassing [light] alone: "It is gratification before Me that I spoke," etc. And this delight, which rests upon and encompasses the level of the supernal will, blessed be He, is what is drawn down through the mitzvos.

23 ובזה יובן ההפרש שבין מצות השופר שבר"ה [שבראש השנה] ובין מצות של כל השנה. כי הנה בר"ה [בראש השנה] ועשיית [ועשרת ימי תשובה] דרשו ה' בהמצאו כתיב

With this, the difference between the mitzvah of the shofar on Rosh HaShanah and the mitzvos of the whole year will be understood. For of Rosh HaShanah and the Ten Days of Teshuvah it is written, "Seek Havayah when He may be found,"

שהוא זמן תיקון כל הפגמים וחסרונות שחיסר איזה מצוה או שקיצר בעבודתה ותיקון הפגמים והחסרונות לא די בהמשכה חיצונית כמו המשכת מצות של כל השנה שהן רצון העליון שהוא בבחי' חיצונית ואינו

for it is the time for repairing all the blemishes and deficiencies — that one omitted some mitzvah or fell short in its service. And for the repair of the blemishes and deficiencies, an outer drawing-down is not enough, like the drawing-down of the mitzvos of the whole year, which are the supernal will, which is in the aspect of the outer dimension (chitzoniyus) and is

אלא כלי ומשכן להשראת עונג העליון ששורה ומקיף עליו מלמעלה וכנודע מענין נהר שנחרב ויבש שצריך לחפור בעומק יותר כו'

only a vessel and a dwelling for the resting of the supernal delight, which rests upon it and encompasses it from above. As is known from the matter of a river that has been laid waste and dried up: one must dig deeper, etc.

וע"ז באה מצות השופר גנוחי גנה וילולי יליל לעורר י"ג מדות הרחמים שהן י"ד ת"ד [תיקוני דיקנא] מותרי מוחין ומוחין היינו בחי פנימיות.

And for this comes the mitzvah of the shofar — “groaning groans” and “wailing wails” — to arouse the Thirteen Attributes of Mercy, which are the thirteen tikkunim of the beard (tikkunei dikna), the surplus of the intellect (mochin); and the mochin are the aspect of the inner dimension (pnimiyus).

הגם שהי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] הן המשכות שנמשכו למטה מבחינת הגלגלתא מ"מ להיות שרשם מבחי' מוחין מו"ס [מוחא סתימאה] לכך הם תיקונין לתקן בחי' חיצוניות הגלגלתא כי במו"ס [במוחא סתימאה] מלוכש עונג העליון בבחינת פנימיות ולא בבחינת הארה בלבד כבמוחין שבראש.

Although the thirteen tikkunim of the beard are drawings-down that were drawn down, below the level of the Gulgalta, nevertheless, since their root is from the level of the mochin of Mocha Stima'ah (the hidden brain), they are therefore tikkunim (rectifications) to repair the outer dimension of the Gulgalta. For in Mocha Stima'ah the supernal delight is clothed in an inward way, and not merely as a radiance, as [it is] in the mochin in the head.

כי המוחין שבראש עד"מ הן הבאין לידי גילוי שכל והבנה בטעם ודעת המושג ומובן ואין שם גילוי עונג כ"א בבחינת הארה בלבד שכשמשכיל על דבר נופל לו תענוג.

For the mochin in the head, by way of analogy, are those that come to the revelation of intellect and understanding, in reasoning and knowledge that are grasped and understood; and there is no revelation of delight there except as a mere radiance: when one comprehends something, delight comes upon him.

משא"כ מו"ס [מוחא סתימאה] היא בחי' שתוק כך עלה במחשבה שלא ניתנה להשכיל ולהשיג הטעם והדעת מחמת שהיא עצם אחד עם התענוג המלוכש בה

Whereas Mocha Stima'ah is the level of “Be silent; so it arose in thought,” which is not given to be comprehended, or for its reason and knowledge to be grasped, because it is one essence with the delight that is clothed in it,

ולא יפרדו [והתענוג ההוא הוא בבחינת פנימיות התענוג ועמ"שמה בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפי ציצית

and they are not separated. [And that delight is in the aspect of the inner dimension of delight. And see what is written on this in the explanation of the verse "I am Havayah your G-d," in the section of tzitzis.

וגם יובן זה ע"ד מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הק"ש [הקריאת שמע] פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] דפנימית אבא הוא חשוב כמו עתיק כו' ע"ש.

And this will also be understood along the lines of what is written in the Pri Etz Chaim, Sha'ar Kerias Shema, chapter 15, that the inner dimension of Abba is considered like Atik, etc.; see there.

וכ"כ [וכן כתב] הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' ואתחנן [בדף ר"ס ע"ב] ובהגהת מהר"ן [מהרבינו נסים] באוצ"ח [באוצרות חיים] [דל"ח ע"א] בדרוש עתיק איתא דהיינו

And so wrote the Ramaz on Parshas Va'eschanan (on folio 260b); and in the gloss of the Maharar in Otzros Chaim (folio 38a), in the discourse on Atik, it is stated that this means

כמו פנימית עתיק וכ"מ בפע"ח [בפרי עץ חיים] שם בהדיא וכ"כ [וכמו כן] ג"כ הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' כי תצא [בדף רע"ו ע"ב]

like the inner dimension of Atik; and so it is indicated explicitly in the Pri Etz Chaim there. And so too the Ramaz wrote in Parshas Ki Seitzei (on folio 276b),

בשם הפע"ח [הפרי עץ חיים] וכללי הח"ו [החס ושלום] סי' ס"ג דפנימית אבא הוא חשוב כפנימית דעתיק ע"ש ובפ' בא [ד"מ] בד"ה זמין איהו ובתוך פנימיותו כו'

in the name of the Pri Etz Chaim and the Kelalim of Rabbi Chaim Vital, section 63, that the inner dimension of Abba is considered like the inner dimension of Atik; see there. And in Parshas Bo (folio 40), on the passage beginning "He is destined" (zamin ihu), and "within its inner dimension," etc.

וי"ל [ויש לומר] דכש"כ [דכל שכן] מו"ס [מוחא סתימאה] מקור ושרש דבחי' אבא שע"ז איתא באדר"ז [באדרא זוטא] [ד"צ ריש ע"א] והאי עדן דהיינו אבא אתמשך מעדן עילאה סתימאה דכל סתימין ע"ש.

And it may be said that all the more so Mocha Stima'ah, the source and root of the level of Abba, of which it is stated in the Idra Zuta (at the beginning of folio 290a): "And this Eden" — that is, Abba — "is drawn from the supernal Eden, hidden of all hidden"; see there.

ולכן המשכה זו היא למעלה מההמשכה שע"י המצות של לך השנה שהוא מבחי" א"א גולגלתא כו'

Therefore this drawing-down is above the drawing-down that comes through the mitzvos of the whole year, which is from the level of Arich Anpin, the Gulgalta, etc.,

כנ"ל] והמשכת ענג זה נמשך בר"ה [בראש השנה] ע"י השופר גנוחי גנה וילולי יליל ומחמת זה נמשך תיקון כל הפגמים בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] הבאים אחר ר"ה [ראש השנה].

as mentioned above.] And the drawing-down of this delight is drawn down on Rosh HaShanah through the shofar, "groaning groans" and "wailing wails"; and because of this, the repair of all the blemishes is drawn down in the Ten Days of Teshuvah that come after Rosh HaShanah.

ולכן בשופר יש חרדה כי המשכה זו היא ממו"ס [ממוחא סתימאה] אשר שם נמשך גבורות דעתיק ומתלבשות במו"ס [במוחא סתימאה] כנודע:

Therefore there is trembling in the shofar, for this drawing-down is from Mocha Stima'ah, where the Gevuros (restraints) of Atik are drawn down and clothed in Mocha Stima'ah, as is known.

24 ד ועתה נבא לביאור הפסוקים שוש אשיש בהוי". היינו המשכת עונג העליון מרצון למלי' שנמשך דרך

4. Now we come to the explanation of the verses. "I will greatly rejoice in Havayah": this is the drawing-down of the supernal delight from the will to Malchus (sovereignty), which is drawn by way of

בחי" הוי" שהן י"ס [י' ספירות] דאצילות [וע' באד"ר [באדרא רבא] דקל"ג א' וע' עוד בזהר תרומה דקל"ז א' גבי ישיש מסטרא דאור קדמאה דלא אשתכח ביה דינא כלל].

the level of Havayah, which is the ten Sefiros of the World of Atzilus (Emanation). [See in the Idra Rabba, folio 133a; and see further in the Zohar, Terumah, folio 137a, concerning "will rejoice" (yasis): from the side of the primordial light, in which no judgment at all is found.]

תגל נפשי באלקי היא בחי' השופר שהוא בחי' אלקי בחי' גבורות וצמצומים שהמשכות פנימי' [פנימיות] / פנימית] הן בגבורות וצמצומים וגבורתך ידברו [ועמ"ש מזה בביאור ע"פ קול דודי כו'

"My soul shall exult in my G-d" is the level of the shofar, which is the level of "my G-d" (Elokai), the level of Gevuros (restraints) and contractions (tzimtzumim); for inner drawings-down come through Gevuros and contractions, "and they shall speak of Your might (gevurascha)." [And see what is written on this in the explanation of the verse "The voice of my Beloved," etc.,

גבי פסח בענין מאי פירות מצות וע' בזהר ח"ג [חלק ג'] דרל"ט סע"א [סוף עמוד א] וע"ב ודרס"ז ב' כי הלבישני בגדי ישע.

concerning Pesach, on the matter of "What are the fruits of mitzvos?"; and see in the Zohar, Part III, folio 239a, at the end, and side b, and folio 267b.] "For He has clothed me in garments of salvation (yesha)."

פי' ישע ש"ע [ש"ע (370)] נהורין בתוס' [בתוספת] יו"ד המורה על העתיד דהיינו ש"ע [ש"ע (370)] נהורין שיהי' [שיהיה] לעתיד לימות המשיח כי יש כמה בחי' בש"ע [בש"ע (370)] נהורין כו'

The meaning of yesha: the 370 lights (shin-ayin nehorin), with the addition of a yud, which denotes the future. That is, the 370 lights that will be in the Time to Come, in the days of Mashiach; for there are several levels in the 370 lights, etc.

[ע' [עיינ] בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר ר"פ שמיני ובפ' בראשית על דף ד' וסע"ב [וסוף עמוד ב] בההיא שעתא ארח כו' ועמ"ש בד"ה בכ"ה בכסליו בענין וכובע ישועה בראשו באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ וילבש צדקה כו']

[See the commentary of the Ramaz on the Zohar, at the beginning of Parshas Shemini, and in Parshas Bereshis, on folio 4, and at the end of side b, [on the passage] "At that hour..." (behahi sha'ata arach), etc.; and see what is written in the discourse beginning "On the twenty-fifth of Kislev," on the matter of "and a helmet of salvation on his head"; [and] in Iggeres HaKodesh, on the verse "And He donned tzedakah," etc.]

וש"ע [וש"ע (370)] נהורין אלו הן למעלה מעלה מן ההשתלשלות ותרגום של וישע ה' אל הבל והוה רעוא מן קדם ה'.

And these 370 lights are far, far above the chain of descent (hishtalshelus). And the Targum of "And Havayah turned (vayisha) to Hevel" is "And there was favor (ra'ava) before Havayah."

רעוא בחי' רצון העליון והלבישני להמשיך את נפש האדם ג"כ למעלה מן ההשתלשלות ומעיל צדקה יעטני. מעיל הוא לבוש כמו שאר לבושין אלא שבשוליו יש זגין ורמונים להשמיע קול.

Ra'ava is the level of the supernal will. "He has clothed me": to draw the soul of man, too, above the chain of descent. "He has wrapped me in a robe of tzedakah (righteousness)." A robe is a garment like other garments, except that on its hem there are bells and pomegranates, to make a sound heard.

25 וכך הצדקה היא בחינת לבוש כמו שאר מצות שהם בחינת לבושים אלא שמעלה זו יתירה בצדקה

So too tzedakah (charity) is the level of a garment, like the other mitzvos, which are the level of garments; except that tzedakah has this additional virtue,

שהיא מהדברים שאוכלים פירותיהן בעולם הזה ג"כ והן בחינת זגים ורמונים כו' והטעם כי נעוץ תחלתן בסופן דווקא והיינו בצדקה שהיא במל'.
 that it is among the things whose fruits one eats in this world as well, and these are the level of bells and pomegranates, etc. The reason is that “their beginning is embedded in their end” — specifically; that is, in tzedakah, which is in Malchus (sovereignty).

וגם להיות כי המל' היא בחי' דל דלית לה מגרמה כלום והחיות הנמשך בה בבחינת גילוי היא בחי' השמעת קול ההמשכה שאפי' [שאפילו] במקום דלית מגרמה כלום נמשך חיות [וע' בזהר פ' פקודי (דרל"א

ע"א)

And also, since Malchus is the level of a poor one (dal), which has nothing of its own, the life-force that is drawn into it in a revealed way is the level of making the sound of the drawing-down heard: that even in a place that has nothing of its own, life-force is drawn. [And see in the Zohar, Parshas Pekudei (folio 231a),

מענין ונשמע קולו כו' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ובזהר בראשית (דף נ' ע"ב) וכפ' ויגש (דר"ט סע"ב [סוף עמוד ב] ודר"י [והרינו יצחק] ריש ע"א) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם.

on the matter of “And its sound shall be heard,” etc., and in the Mikdash Melech there; and in the Zohar, Bereshis (folio 50b), and in Parshas Vayigash (at the end of folio 209b and the beginning of folio 210a), and in the Mikdash Melech there.

ועי"ל [ועוד יש לומר] בעבודה ענין בגדי ישע ומעיל צדקה הם כ' בחי' לבושים המכואר במ"א בפסוק כבס ביין לבושו וכדם ענבים סותה.

And one may further say, in [terms of divine] service, that “garments of salvation” and “a robe of tzedakah” are the two levels of garments explained elsewhere on the verse “He washes his garment in wine, and his robe in the blood of grapes”:

דהיינו לבושי המדות של הנפש שנק' לבושי הגוף ולבושי הג"ר [הג' ראשונות] ראייה ושמיעה לאסתכלא ביקרא כו'

that is, the garments of the emotive attributes (middos) of the soul, which are called the garments of the body, and the garments of the first three [Sefiros], sight and hearing, "to gaze upon the glory," etc.

וכן מבואר בזוהר פ' יתרו (דף צ"ע"ב) מהו בגדי ישע כו' ישע אסתכלותא הוא.

And so it is explained in the Zohar, Parshas Yisro (folio 90b): "What are 'garments of salvation'?" etc. — "Yesha is gazing."

וזהו הנמשך ע"י התשובה שע"י תגל נפשי באלקי כי הלבישני בגדי ישע לבושי הראש וכענין

And this is what is drawn down through teshuvah (return), through which "my soul shall exult in my G-d, for He has clothed me in garments of salvation" — the garments of the head, as in the matter of

וכובע ישועה בראשו וע"י קיום שאר המצות נמשך בחי' לבושי הגוף וזהו ענין ומעיל צדקה כו' וע' מזה בד"ה אסרי לגפן] כחתן יכהן פאר.

"and a helmet of salvation on his head." And through the fulfillment of the other mitzvos the level of the garments of the body is drawn down, and this is the meaning of "and a robe of tzedakah," etc. And see on this in the discourse beginning "Binding to the vine." [As a bridegroom (chasan) who adorns himself (yechahen) with splendor (pe'er)]:

היינו ת"ת [תפארת] דאימא שנעשה כתר לז"א [ויסוד דאימא מסתיים בחזה דז"א שהוא ת"ת] [תפארת] דז"א] יכהן היינו המשכת החסדים שהיא תורה שבכתב כו'

this is the Tiferes (beauty) of Imma, which becomes a crown (keser) for Z'eir Anpin (the emotive attributes) [and the Yesod of Imma ends at the chest of Z'eir Anpin, which is the Tiferes of Z'eir Anpin]. Yechahen is the drawing-down of the Chassadim (kindnesses), which is the Written Torah, etc.,

בכחי' פני מית [ועמ"ש עוד מענין כחתן יכהן פאר בפ' צו בד"ה להבין ענין משמח חתן כו'] וככלה תעדה כליה תתעדה בכליה לא נאמר

in an inward way. [And see what is written further on the matter of "As a bridegroom who adorns himself with splendor" in Parshas Tzav, in the discourse beginning "To understand the matter of gladdening the bridegroom," etc.] "And as a bride adorns her jewels (ta'deh keleha)": it does not say tis'adeh bekeleha ("she will adorn herself with her jewels"),

אלא תעדה כליה כי כליה הם הצדיקים [עיין] בזהר פ' בלק דקצ"ט ע"ב וע' בזהר ויחי דרמ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] ודרמ"ב ע"א ובפ' פקודי דרל"ה ע"א]

but ta'deh keleha ("she will adorn her vessels"), for "her vessels" (keleha) are the tzaddikim (the righteous) [see in the Zohar, Parshas Balak, folio 199b; and see in the Zohar, Vayechi, at the end of folio 246b, and folio 242a; and in Parshas Pekudei, folio 238a],

כמו האבות הן הן המרכבה בבחי' ביטול אליו ית' והם כלים ומשכן לשכינה השורה עליהם והכלה היא השכינה שתעדה אותם בעטרות שצדיקים יושבין בג"ע [בגן עדן] ועטרותיהן בראשיהן

as "the Patriarchs are themselves the chariot," in a state of self-nullification (bittul) to Him, may He be blessed; and they are vessels and a dwelling for the Shechinah (Divine Presence) that rests upon them. And the bride is the Shechinah, who will adorn them with crowns, for "the tzaddikim sit" in Gan Eden "with their crowns on their heads,"

והיינו בחי' מקיפים [ועמ"ש בד"ה אלה פקודי בענין משכן העדות] והכוונה שכמו החתן יכהן פאר המשכת פנימית בעסק התורה והכלה תעדה כליה בבחי' המצות במקיפים.

and this is the level of encompassing [lights] (makifim) [and see what is written in the discourse beginning "These are the accounts," on the matter of "the Tabernacle of Testimony"]. The intent is: just as "the bridegroom adorns himself with splendor" — an inward drawing-down, through occupation with the Torah — and "the bride adorns her vessels" in the aspect of the mitzvos, with encompassing [lights],

כן שוש אשיש בהוי' המשכת עונג העליון להיות תגל נפשי באלקי בחי' פנימית.

so "I will greatly rejoice in Havayah" is the drawing-down of the supernal delight, so that there be "my soul shall exult in my G-d," the inward level,

26 וכי הלבישני בגדי ישע בבחי' מקיפים דלעתיד והכל מבחי' ענג העליון כנ"ל [והיינו שיש כמה בחי' זו למעלה מזו במדרגת הלבושים הנעשים ממעשה המצות וכמ"ש בד"ה ועשית בגדי קדש כו'.

and "for He has clothed me in garments of salvation" — in the level of the encompassing [lights] of the Time to Come; and all is from the level of the supernal delight, as mentioned above. [That is, there are several levels, one above the other, in the rank of the garments that are made from the performance of the mitzvos, as is written in the discourse beginning "And you shall make holy garments," etc.

וכן בבחי' פנימיות הנמשך ע"י עסק התורה ועמ"ש בביאור ע"פ אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית בענין בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה כו' ע"ש.

And so too in the level of the inner dimension that is drawn down through occupation with the Torah; and see what is written in the explanation of the verse "I am Havayah your G-d," in the section of tzitzis, on the matter of "His desire is in the Torah of Havayah, and in his Torah he meditates," etc.; see there.

27 ועכשיו ההמשכה בגי' [בגן עדן] ע"י התורה ומצות פנימיים ומקיפים הוא מבחי' זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצי' שזהו ענין כחתן כו' וככלה תעדה כו'.

Now, at present, the drawing-down in Gan Eden through the Torah and the mitzvos, inner and encompassing [lights], is from the level of Z'eir Anpin and Nukva (the feminine) of Atzilus (Emanation); and this is the meaning of "As a bridegroom," etc., "and as a bride adorns," etc.

ולעיתיד יומשך המשכת פנימי' [פנימיות / פנימית] מבחי' מו"ס [מוחא סתימאה] דעתיקא ומקיפים דכתר דא"א וע"ז אמר שוש אשיש כו' תגל נפשי כו' כי הלבישני כו' כנ"ל.

But in the Time to Come there will be drawn down an inner drawing-down from the level of Mocha Stima'ah (the hidden brain) of Atika, and encompassing [lights] from the Keser (Crown) of Arich Anpin. And of this he said, "I will greatly rejoice," etc., "my soul shall exult," etc., "for He has clothed me," etc., as mentioned above.

28 ועמ"ש במ"א בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה דלשם נתבאר פי' וענין שת"ת [שתפארת] דאימא נעשה כתר לז"א ושעדי"ז יש בחי' עליונה יותר הנמשך מכתר ומו"ס [ומוחא סתימאה]

And see what is written elsewhere, in the explanation of the verse "For over all the glory, a canopy," where the meaning and matter is explained that the Tiferes (beauty) of Imma becomes a crown for Z'eir Anpin, and that, in the same way, there is a higher level, drawn from Keser and Mocha Stima'ah;

וזהו ענין שוש כו' ותגל כו' כחתן כו' ועמ"ש במ"א בביאור ע"פ ונאוה כו' כיריעות שלמה.

and this is the matter of "I will rejoice," etc., "and exult," etc., "as a bridegroom," etc. And see what is written elsewhere in the explanation of the verse "and comely," etc., "as the curtains of Shlomo."

29 וביאור הענין דהנה מבואר במ"א בד"ה שיר השירים. בפ"י מזהלות חתנים לשון רבים כי הנה התורה נק' חתן וכדי להיות המשכת אור א"ס ב"ה בתורה שלפנינו יש דרך כלל ב' בחי' חות דרגא כו' ע"ש באריכות.

The explanation of the matter: it is explained elsewhere, in the discourse beginning "The Song of Songs," on the meaning of mitzhalos chasanim ("the rejoicing of bridegrooms"), in the plural, that the Torah is called a bridegroom (chasan); and in order for there to be a drawing-down of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, into the Torah that is before us, there are, in general, two levels of "descending a step" (chas darga), etc.; see there at length.

אכן לעתיד יהיה הגילוי למטה כמו למעלה נמצא שבחי' חות דרגא הא' יתגלה ג"כ למטה ממש.

However, in the Time to Come the revelation will be below as it is above; it follows that the first level of "descending a step" will also be revealed truly below.

30 וזהו ענין וארשתיך לי וכמ"ש מזה בפ' במדבר. ונתבאר מזה לקמן סד"ה להבין מ"ש ביום השמיני עצרת ועד"ז יובן פי' שוש אשיש בהוי' כו'

And this is the meaning of "And I will betroth you to Me," as is written on this in Parshas Bamidbar; and it is explained on this below, at the end of the discourse beginning "To understand what is written, 'On the eighth day, an assembly.'" And in the same way the meaning of "I will greatly rejoice in Havayah," etc.,

כחתן יכהן כו' ופי' שעכשיו ההמשכה למטה בעלמא דאתגליא הוא מבחי' ז"א דאצי' שנק' חתן חות דרגא.

"As a bridegroom adorns himself," etc., will be understood. The meaning is that at present the drawing-down below, in the revealed world (alma de'isgalya), is from the level of Z'eir Anpin of Atzilus, which is called chasan — chas darga ("descending a step").

והוא ירידה הב' ולעתיד יהיה הגילוי גם למטה מבחי' כתר המחבר וממשיך א"ס ב"ה אל הנאצלים שזהו ירידה הא' להיות ראשית האצילות כו'

And this is the second descent. But in the Time to Come the revelation will be below as well from the level of Keser, which joins and draws down the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, to the emanated [levels]; this is the first descent, to become the beginning of Atzilus, etc.;

שגילוי זה ממש בעצמו יהיה למטה וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר ח"ג [חלק ג'] (דקל"ג א') שוש אשיש בהוי' בעתיד יומין אתמר.

this very revelation itself will be below. And this is what is written in the Zohar, Part III (folio 133a): "I will greatly rejoice in Havayah' was said of Atik Yomin."

שהוא בחי' המרומם לבדו המתנשא מימות עולם. שגילוי זה יהיה גם למטה. ועד"ז יובן ענין וככלה תעדה כליה.

It is the level of "He who alone is exalted, who is uplifted since days of old": this revelation will be below as well. And in the same way the matter of "And as a bride adorns her vessels" will be understood.

וזהו ענין ביום ההוא יהי"ה שגם בחי' ו"ה יהיו בבחי' י"ה. ועמ"ש בד"ה והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כו' ועמ"ש ע"פ כמשוש חתן כו']:

And this is the meaning of "On that day shall be (yihyeh)," that the level of vav-hei, too, will be in the level of yud-hei. And see what is written in the discourse beginning "And the light of the moon shall be like the light of the sun, and the light of the sun shall be sevenfold," etc.; and see what is written on the verse "As the rejoicing of a bridegroom," etc.]



LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/nitzavim/5/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok